Region Stockholm

16

Svar på skrivelse från Jonas Lindberg (V) angående en handlingsplan för intensivvården

HSN 2021-1228

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Emilie Kremel

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-09-09

HSN 2021-1228

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Jonas Lindberg (V) angående en handlingsplan för intensivvården

Ärendebeskrivning
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens svar på skrivelse daterad den 25 maj 2021 från Jonas Lindberg (V) angående en handlingsplan för intensivvården.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande,
Skrivelse från Jonas Lindberg (V).

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Sammanfattning av skrivelsen
Skrivelsen daterad den 25 maj 2021 innehåller en beskrivning av tillgång till, och bemanning av, intensivvårdsplatser vid Region Stockholms akutsjukhus. I skrivelsen yrkas följande:

1. Att hälso-sjukvårdsnämnden beslutar att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att omgående tillsätta en arbetsgrupp i syfte att lägga fram en tydlig handlingsplan för intensivvården i regionen,

2. Att gruppen ska involvera profession och befintliga intensivvårdskliniker på regionens sjukhus,

3. Att handlingsplanen förutsättningslöst ska se över arbetsvillkor för personal och finansierings- och debiteringssystem i styrningen av intensivvården och komma med förändringsförslag till hälso- och sjukvårdsnämnden,

4. Att handlingsplanens målsättning ska vara att föreslå åtgärder för att kunna öka antalet intensivvårdsplatser och förbättra samordningen inom regionen dom kommande åren

5. Att handlingsplanen ska se över avtalsskrivningar med privata vårdgivare för att se vilka klausuler som kan behöva ändras och tillämpas för att snabbt styra om personal med rätt kompetens från privata vårdgivare vid händelser av t. ex kris och pandemi.

Bakgrund
Intensivvård är en vårdnivå som innebär noggrann övervakning och avancerad behandling av svårt sjuka patienter. Intensivvården är en av de mest resurskrävande formerna av sjukvård och bemannas av team bestående av specialutbildade läkare, sjuksköterskor och undersköterskor. Det kan konstateras att Sverige, i jämförelse med övriga europeiska länder, både har ett lågt antal slutenvårdsplatser och ett lågt antal intensivvårdsplatser i relation till befolkningsmängd. Region Stockholm ligger i sin tur lågt i Sverige, med cirka fyra intensivvårdsplatser per 100 000 invånare. Antalet intensivvårdsplatser i Region Stockholm har minskat successivt under åren. År 2013 fanns det 94 disponibla intensivvårdsplatser och i början av år 2020 fanns det 88 disponibla intensivvårdsplatser.

Det låga antalet intensivvårdsplatser har lett till att svensk sjukvård utvecklat intermediärvård, en vårdform som inte är internationellt eller nationellt definierad och därför inte förekommer i jämförelser. Intermediärvården kompenserar till viss del det låga antalet intensivvårdsplatser.

Den största utmaningen inom intensivvården i regionen bedöms vara bristen på specialistsjuksköterskor vid de regionägda akutsjukhusen.

Beställning och intensivvårdskapacitet
Hälso- och sjukvårdsnämnden beställer vård genom flersårsavtal med respektive akutsjukhus i regionen. Varje akutsjukhus ansvarar för att tillse att det finns tillgång till de resurser (t. ex intensivvårds-, intermediärvårds- respektive slutenvårdsplatser) som krävs för att tillhandahålla hög kvalitet och tillgänglighet i utförandet av den beställda vården. Vårdbeställningen

vid respektive akutsjukhus kvantifieras huvudsakligen i DRG-poäng. I avtalen regleras inte vilket antal vårdplatser respektive sjukhus ska erbjuda. Intensivvården på regionens akutsjukhus ersätts indirekt genom i vårdavtalen angiven ersättningsmodell som huvudsakligen baseras på DRG, vilket innebär att totalersättningen till respektive akutsjukhus fastställs utifrån beställningens storlek i DRG-poäng. Ersättningens två huvuddelar är den uppdragsrelaterade ersättningen (fast ersättning som utbetalas oavsett produktion) samt den produktionsrelaterade ersättningen som utgörs av det vårdgivarindividuella DRG-poängpriset multiplicerat med vårdkontaktens DRG-vikt. Ersättningen anpassas därigenom till hur resurskrävande vården är. DRG-vikterna är nationella och fastställs årligen av Socialstyrelsen. Med DRG-poängpris avses ett pris i kronor per DRG-poäng. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen känner inte till hur respektive akutsjukhus fördelar sina resurser internt mellan verksamheterna.

Inom ramen för regionens organisation för kunskapsstyrning har Regionalt Programområde (RPO) Perioperativ vård, intensivvård och transplantation tilldelats ett uppdrag från chefsläkare vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen kring att kartlägga IVA- samt IMA kapaciteten i Region Stockholm samt beskriva ett bör-läge år 2025. Uppdraget inkluderar en inventering av nuvarande kapacitet av IVA- och IMA vårdplatser, inklusive fördelning mellan vårdgivare samt analys av behov av utökning och/eller omfördelning av dessa resurser. Uppdraget inkluderar även en analys av framtida behov och bemanningsmål. Slutrapporten förväntas vara klar i december år 2021.

Vad gäller översyn av arbetsvillkor för personal som arbetar inom intensivvården konstaterar förvaltningen att detta inte faller inom beställarorganisationens och/eller kunskapsorganisationens uppdrag.

Avtalskrav avseende rätt att disponera privata vårdgivares personal
I maj år 2020 beslutade regionstyrelsen att ge regiondirektören i uppdrag att påbörja en oberoende utvärdering av Region Stockholms hantering av det nya coronavirusets effekter. Efter upphandling fick revisions- och rådgivningsföretaget KPMG uppdraget att genomföra utvärderingen. I mars år 2021 presenterades en rapport med slutsatser och rekommendationer utifrån skeenden under perioden 1 januari 2020 till 31 december 2020.

I rapporten konstateras att bemanningsfrågor har varit prioriterade under pandemin och ett antal beslut har fattats centralt för att säkra personalförsörjningen. Personalstöd från privata vårdgivare har skett i tre omgångar. Utfallet utgjorde inte det tillskott som verksamheterna önskat.

Lån av personal från privata vårdgivare har under pandemin visat sig vara en komplicerad process, några av utmaningarna består i avtalsfaktorer då det bland annat saknats tydlighet i arbetsgivaransvar och regelverk.

Rapporten utmynnar i ett antal slutsatser och rekommendationer, en av dessa rörande behovet av att utvärdera och definiera ansvar för bemanning inom hela regionen vid allvarliga och särskilda händelser, bland annat för att säkerställa att extern personal och andra resurser fördelas till de verksamheter där behoven är störst och för att undvika konkurrens om personal inom regionen.

Utifrån regionstyrelsens uppdrag och KPMG:s utvärdering planerar Region Stockholm nu att omhänderta de slutsatser och rekommendationer som ges i rapporten. Arbetet leds av en särskild förändringsledare som tillsatts direkt under regiondirektören. De olika rekommendationerna i rapporten har samlats i olika Fokusområden, varav ett fokuserar på personalförsörjning. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen deltar i arbetet och kan utifrån resultatet av den fortsatta utvärderingen komma att behöva justera avtalskrav för att säkra personalförsörjning vid allvarliga och särskilda händelser samt krissituationer.

Förvaltningens förslag
Förvaltningen avser invänta pågående arbete i RPO Perioperativ vård, intensivvård och transplantation samt den fortsatta utvärderingen av frågorna relaterade till personalförsörjning. Därefter värderas behov av ytterligare arbete inom området och/eller förändrad kravställning i vårdavtalen.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Johan Bratt, 2021-09-09

Region Stockholm

HSN 2021-05-25

Vänsterpartiet **SKRIVELSE**

Skrivelse av Jonas Lindberg angående en handlingsplan för intensivvården

Intensivvård är det mest bemanningskrävande som finns på ett akutsjukhus och Sverige har länge legat näst sist i Europa (enbart Portugal är sämre) gällande tillgången till intensivvårdsplatser på befolkningsnivå. Och i Sverige ligger tyvärr Region Stockholm sämst till och platserna har dessvärre minskat dom senaste 10 åren – trots rapporterna om att platserna istället måste öka.

De riskabla transporterna av intensivvårdspatienter mellan sjukhusen i Stockholm har senaste åren ökat. Det akutsjukhus som har störst bemanningsproblem inom Region Stockholm är Karolinska universitetssjukhuset. Det är också det sjukhuset som har den mest högspecialiserade vården och vårdar många patienter från andra håll i landet eftersom man är ensamutförare kring vissa ingrepp.

Under coronapandemin har intensivvårdsplatserna kunnat bli fler genom att operationspersonal blivit inbeordrade på IVA och operationssalar gjorts om till intensivvårdsplatser. Mycket personal är nu helt slutkörda och vi ser tyvärr ett stort bortfall av specialistutbildade intensivvårdssjuksköterskor från främst Karolinska.

Det är tydligt att vården måste få mer luft i systemet och en grundnivå som innehåller fler intensivvårdsplatser än de totalt ca 85-90 som idag är normalläget i Region Stockholm. Sjukhuset har i detta läge dels försökt sänka kompetensen för att jobba på IVA, genom att låta grundutbildade sjuksköterskor bli en del av bemanningen. Kompetensen sänks alltså när vården i sig blir mer och mer avancerad. Likaså har sjukhuset efterfrågat om hjälp dels från andra regioner men också från utlandet för att sommaren annars ser ”mycket svår ut” enligt ansvariga chefer.

En sådan kritisk situation kan inte falla på sjukhusen själva att reda upp. Det måste tas ett övergripande ansvar, dels nationellt genom socialstyrelsen men också i vår en region. T.ex. måste vi fråga oss om det verkligen är rimligt att sjukhusen köper och säljer intensivvårdsplatser av varandra och om det inte kan bli mer av regional samordning kring iva-platserna än vad det hittills varit.

Med bakgrund i detta yrkar jag

Att hälso-sjukvårdsnämnden beslutar att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att omgående tillsätta en arbetsgrupp i syfte att lägga fram en tydlig handlingsplan för intensivvården i regionen

Att gruppen ska involvera profession och befintliga intensivvårdskliniker på regionens sjukhus

Att handlingsplanen förutsättningslöst ska se över arbetsvillkor för personal och finansierings- och debiteringssystem i styrningen av intensivvården och komma med förändringsförslag till hälso- sjukvårdsnämnden

Att handlingsplanens målsättning ska vara att föreslå åtgärder för att kunna öka antalet intensivvårdsplatser och förbättra samordningen inom regionen dom kommande åren

Att handlingsplanen ska se över avtalsskrivningar med privata vårdgivare för att se vilka klausuler som kan behöva ändras och tillämpas för att snabbt styra om personal med rätt kompetens från privata vårdgivare vid händelser av t.ex. kris och pandemi

Jonas Lindberg

Vänsterpartiet